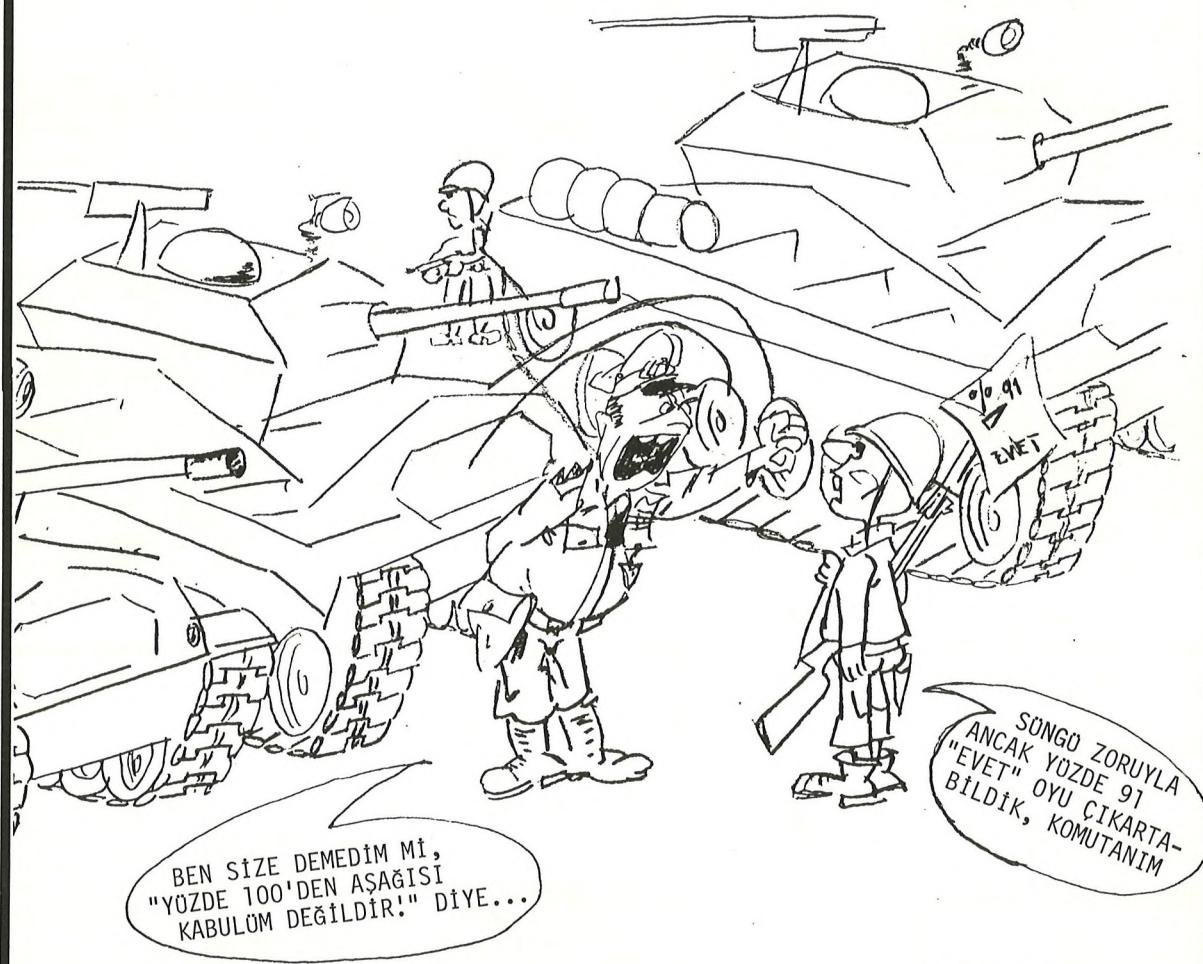


yekitiya xebatkar û  
xwendekaren kurdistanê  
★ li fransa ★  
xwendekaren kurdistanê ★

# TÊKOSER

Hêjmar/Sayı : 19

1982



INSTITUT KURDE de PARIS  
BIBLIOTHÈQUE

# têkoşer

## TÊDAYÎ (İÇİNDEKİLER)

Rûpel Nivîsar  
(Sayfa) (Konu)

- 2.....Zorbayasa
- 4.....KATLİAM: Bütün dünya  
İsrail'i lanetledi
- 6.....Xebata Me Li Belgîka
- 7.....Xebata Me Li Fransa
- 8.....TEKOŞER'den haberler
- 11.....Paris'teki Kürt Araştırma  
Enstitüsü'nün "SOS" ilanı
- 12.....Nubar Yalimyan arkadaşın  
öldürülmesi üzerine
- 14.....Rewşa Bîyanîyan Li Belgîka
- 16.....Şerek Ji Cigerxwîn
- 16.....Heyvpeyvînek Bi M. Emîn  
Bozarslan re Kovara Jîn ji  
nû ve derdikeve
- 19.....M. Emin Bozarslan'dan  
Kürtçe/Türkçe bir şiir
- 20.....Zaneyê mezin Dr. İsmail Beşikçi  
di zîndanê Turkîye de

TEKOŞER: Kovara Têkoşer  
Yekîtiya Karker û Xwendekarê  
Kurd li Belgîka

û

Yekîtiya Xebatkar û Xwendekar  
ên Kurdistan li Fransa

TEKOŞER: Belçika'daki Kürt İşçi ve  
Öğrenciler Birliği

ile

Fransa'daki Kurdistan'lı İşçi  
ve Öğrenciler Birliği  
dergisidir.

Het Blad van Koerdische Arbeiders en  
Studentengemeenschap in België en YXXKF

Berpîrsîyar/Sorumlusu: M.NEZÎH YALÇIN  
Verantwoordelijk Uitg:

Navnîşan/Adres: TEKOŞER - B.P.33  
1730 Zellik - BELGIQUE

Bûha/Fiyatı/Prijs: 40 Bfr, 2 DM, 6 FFR

Serten Abonetiye: 480 Bfr

Hejmara Bank  
Bank(a) Hesap No:TEKOŞER 431-0003001-61  
Kredietbank - Belgique

# ZORBA

## YASA!

Faşist generallerin insiyatifi altında oluşturulan Danışma Meclisi'nin hazırladığı ZORBA-YASA (Anayasa) referandumu (halk oylamasına) sunularak eşi görülmemiş bir baskı ve zorla halka kabul ettirildi. Zorbayasa'nın kabulüyle birlikte Askeri Faşist Cunta'nın Şefi Kenan Evren 7 yıllık bir dönem için Cumhurbaşkanlığını seçildi. Aslında halk kendisini seçmedi, Cumhurbaşkanlığı koltuğuna zorla oturdu.

Evet, neden Zorbayasa koyduk yeni Anayasamın adını? Halkın iradesiyle seçilmeyen, halkı temsil etmeyen kişiler hangi yetkiye dayanarak hangi hakla halkın anayasasını hazırlayabilirler?

Evet, tüm yetkilerini faşist pırıprılı, sırmalı paşalarından aldılar. Faşist generaller "Anayasamız düşüncelerimizdir. Tekelci azınlığımızın düşündükleridir, iki yıllık pratikte uyguladığımız siyasi, ekonomik ve ideolojik tutumumuzun ifadesidir" deselerdi, daha namusluca olurdu. Danışma Meclisi perdesi arkasına sıkınlarına ne gerek vardı?

Evvela Danışma Meclisi'ne seçilen kişilerin kişiliklerine bakalım. Bu insanlar aslında çok zavallı insznlardır. Kendileri de çok iyi biliyorlardı ki, paşalarının emriyle oraya seçilmişlerdi. Halkın oylarıyla Ankara'ya gönderilmiş degillerdi.

Bunların arasından bir tek namuslu insan çıkmazsınız. Zaten namuslu olsalardı, paşalarının beğenisine layık olmazlardı. Namuslu bir tek insan olsayıdı, kürsüye çıkar: "Değerli halkımız, bizi paşalarımız seçti. Onların düşüncelerini kanun yapıp sizlere sunmakla görevlendirildik. Biz aslında birer kuklayız, kusurumuza bakmayın, "derdi.

Tekelci sermayenin belli bir azınlığının kanlı yönetimi olan Türkiye'deki Askeri Faşist Cunta'ya kılıf uydurarak, kitlelere yanlış hedef gösteren örgüt, kişi ve kuruluşlara acı mak lazım doğrusu.

Dünyanın hiçbir ülkesinde uygulanmayan faşist baskı ve zulmü yaşadı halklarımız. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda işçi sınıfının ekonomik, demokratik, politik ve tüm sosyal hakları belli belli bir sürecin tüm kazanımları ortadan kaldırıldı. İşçi sınıfı tekelci azınlık sermayeye köle edildi.

İlerici yurtsever, demokrat, devrimci tüm örgüt ve partiler, kuruluş ve derneklerin sendikal hakları, toplu sözleşmeleri, grevleri, toplantı ve gösteri, basın ve örgütlenme ve düşünce özgürlükleri yok edildi. Çalışmaları durduruldu, mallarına el konuldu, yönetici, idareci, kurucu ve üyelerine görülmemiş bir faşist işkence uygulandı. Düşünceye düşman aske-



ri faşist cunta iki yıllık uygulamalarıyla kimliğini halka gösterdi, kitlelere kime hizmet ettiğini ispatladılar. Paşaların zorba düzeni emperyalist ülkelerin, başta ABD olmak üzere NATO'nun, IMF'nin, CIA'nın yardım ve desteklerinden bir tek gün geri kalmadı. Mevcut ilişkileri geliştirmek, bölgede emperyalizmin çıkarlarını en iyi şekilde savunmayı üstlenerek jandarmalık görevlerine sadık kaldılar.

Kürdistan'ın çeşitli illerde bulunan hava alanlarını geliştirmek CIA'nın, NATO'nun denetimine terkederek ÇEVİK KUVVETLER'in bölgeye müdahalede bulunmalarını onayladılar.

Askeri Faşist Cunta 1961 Anayasası'nı fesih derek tüm yetkileri (yasama, yürütme, yargı erkelerini) düşünce ve kişiliklerinde somutlaştırdılar. Türk halkı için nisbi demokratik hakların bulunduğu bu anayasayı çok aşırı buldu. Lürt halkı için herhangi bir hak Kurt halkı adına söz konusu olmadığından Kurt halkı için demiyoruz. Çünkü Kurt halkın oluşturduğu örgütlenme sahaları, dernekSEL, sendikal ve çeşitli mücadele yöntemleriyle çalışan demokratik kuruluşlar Kurt halkına tanınmış değildi. Kurt ulusunun işçi sınıfı, gençliği, ilerici, yurtsever, demokrat ve devrimcileri, Türk halkına tanınan haklardan yararlanarak mücadeleyi boyutlandırmışlardı.

Cumhuriyetin başından beri hazırlanan ve çeşitli dönemlerde değişikliklere uğratılan Türkiye Cumhuriyeti anayasaları her defasında aćımasızca Kurt halkını hedef alarak saldırdı. Türkiye Kürdistanı'nda, Dersim'de, Ağrı'da, Zilan'da, Sason'da baş gösteren ulusal başkanlığı hareketleri her defasında Türkiye iktidarları anayasalarından aldığı güçle kan içeirisinde boğdu. Köylerini yaktı, yıktı, talan etti. Mecburi iskanlara tabi tuttu. Irkçı, sovenist asimilasyon politikasına hız verdi. Kurt ulusunu yok saydı. yok saydığı ulusun her türlü tarihi değerlerine, diline, kültürüne aćımasızca, dünyada eş görilmemiş bir savaş açtı. Kemalist idolojisinin kustuğu bu zehir

halkımızı her defasında daha bilinçlendirdi, mücadelesini boyutlandırip bileyledi. Kurt ulusunun bu içrenç politikaya rağmen varlığını koruması, düşmanı daha çok çılğına uğratarak hırçınlaştırdı.

Kurt halkına karşı açılan savaş sadece Türkiye Kürdistanı'nın sınırları içinde kalmadı. Kürdistan'ı aralarında bölüşüp sömürgelenen Irak, İran ve Suriye'den de destek aldı, oradaki Kurt halkın mücadelelerini bastırma da bizzat görev aldı. Açılan soğuk ve sıcak savaşta diğer ülkelere öncülük yaptı.

İktidara zorla el koydukları günden beri, bölgelük sakızını ağırlarından düşürmeyeen askeri faşist cunta, her fırsattha baş hedef olarak Kurdistan'daki gelişmeleri, ulusal hareketi gösterdi. "Türkiye Cumhuriyeti bölünmez, parçalanamaz, buna göz dikenlere acımayacağız" şeklinde demeçler veren Cunta'nın şefi Evren, hedefin kim olduğunu her keresinde söyledi, altını çizerek vurguladı.

7 Kasım'da yapılan Zorbayasa oylamasında sandık başına giden ve gitmeye zorlanan %80 halkın %91'e yakın bir kısmı EVET oyu kullandı, %9'u red oyu kullandı. Toplam oy kullanabileceklerin %10'u sandık başına gitmeden.

Zorbayasa oylamasına baktığımızda, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda EVET ve HAYIR oylarının dağılımında bize göre büyük bir farklılık göze çarpıyor. Özellikle baskının, zulüm en fazla yoğun olduğu, halkın sünüğü zoruya sandık başına götürülmeye zorlandığı Kurdistan'da halkın %18'i bu ağır şartlar altında dahi Askeri Faşist Cunta'ya ve Zorbayasası'na, Kenan Paşa'nın Reisicumhurluğu'na HAYIR dedi. Red oylarının hepsinin bilinci verilmemiği kuşkusuzdur. Fakat bilhassa büyük sanayi şehrlerinde işçi sınıfının örgütlü olduğu bölgelerde, devrimin uygulama alanı seçildiği bölgelerde, kurtarılmış bölge ilan edildiği yörelerde, TKP'nin 60 yıllık örgütü bulunduğu, örgütlemeye çalıştığı bölgelerde bu oran son derece düşük olduğu görüldü. Bu bile göstermektedir ki, Kurdistan'daki her türlü baskıya rağmen hareket, Askeri Faşist Cunta'ya daha sert bir şamar indirmiştir. Kurdistan'da baskı vardır, dediğimizde, batı'da yoktur, demek istemiyoruz. Başından beri anlatmaya çalıştık, Zorbayasa (anayasa) halkın yasası olamaz. Anayasa'nın kabulünü istemek en büyük iskencedir. Zorbayasa'ya HAYIR dediğimiz zaman paşaların cicili bicili bir anayasa hazırlamalarını isteyip beklemiyoruz. Onların bugüne kadar yapmış oldukları tüm anayasalarına HAYIR diyoruz. Türkiye Cumhuriyeti, Kurt halkın anayasasını hazırlayamaz. Olsa olsa zorbayasa hazırlırlar. Türkiye Cumhuriyeti'ne hazırlanan anayasalara Kurt halkın zorla uymasını ister.

Tekelci sermayedarlarının eli kanlı askeri faşist cuntasının içrenç uygulamalarını teşhir etmek ve onu aşağı edip yıkmak, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nın demokrasi güçlerinin eylem birliğinden gececeğini bir kere daha vurgulamak istiyoruz. Gün dar grupsal çıklarlar, kariyerizm ve sovenizm batağına saplanma ve onları savunma günü değildir. Gün tüm anti-faşistlerin sağlıklı temeller üzerine oturtulmuş ilkesel güç ve eylem birliği gündür.

# KATLİAM

## İSRAİL'İ BÜTÜN DÜNYA LANETLEDİ



Beyrut çevresindeki SABRA ve CHATILA kamplarında uygulanan jenosid ve katliam, dünyadaki tüm demokrat, ilerici ve sosyalistlerin nefretiyle karşılandı. Filistin halkını topyekun terörist gören ve ana karnındaki bebeleri bile düşman olarak ilan eden, özgürlük ve bağımsızlıklarından başka bir istemleri bulunmayan mazlum bir halkı iki ayaklı hayvanlar olarak gören İsrail Devlet Başkanı Menahem Begin'in bu düşünceleri dünya kamuoyu tarafından mahkum edilirken, çağımızın en büyük teröristi olduğunu bir kez daha SABRA ve CHATILA kampları katliamı ile ispatlamış oldu.

Yine tüm dünya kamuoyu tarafından açık olarak bilinmektedir ki, Begin ve gizli istihbaratı MOSAD'in yanında ABD ve CIA vardır. Begin, ilk terörist olup terör eylemlerine başladığı günden beri bu devlet ve bu ajan tarafından kullanılmıştır.

Hitler faşist jenosidine uğramış bir halkın, adeta kendilerine uygulanan iğrenç düşünce ve taktikleri başka bir halk üzerine aynen uygulamaları doğrusu çok düşündürücüdür. Hitler faşizmi, Yahudi neslini dünyadan silip süpureceği inanıyordu. Fakat, Yahudi halkı yokolmadı. Bugüne dek varlığını korudu. Ve varolan bir şeyin yokolmayacağıni ispat etti. Filistin halkı da, Begin'in jenosid ve faşist uygulamaları, düşünceleyriyle yokedilemeyecektir. Filistin halkın kahraman mücadelesi kendi ülkesinde özgür Filistin Devleti'ni kurana kadar devam edecektir. Bundan hiç kimse şüphesi olmasın.

Filistin halkı, Filistin Kurtuluş Örgütü öncülüğünde yetmiş günlük şanlı direnişlerinden sonra daha fazla sivilin (çocuk, ihtiyan, kadın) ölmesini engellemek amacıyla direnişten vazgeçerek çeşitli Arap ülkelerine dağılıp mücadeleyi değişik yöntem ve alanlara kaydırma ya karar verdiler. Teknolojik yönden ultra modern olan bir güçe karşı savaşmak elbette mümkün değildi. Filistin halkın mücadelesi büyük bir darbe yedi.



Orta Doğu'da ABD'nin jandarmalığını üstlenen siyonist İsrail ve Türkiye hükümetleri her fırسatta gelişen devrimci muhalefetleri bastırmak için zor ve zorbalık uyguluyorlar. Türkiye'deki askeri faşist cuntanın Türk ve Kürt halklarına uygulamaları siyonist İsrail'in SABRA ve CHATILA katliamlarından az değildir. Her iki devleti Ortadoğu'daki halkların ezilmesi ve kardeş halklar arası ilişkilerin düşmanlık tohumlarıyla yeşermesi bahasına kullanan ABD'nin dünyadaki politikasının sadece bir parçasıdır.

Lübnan'da senelerden beri Filistin Kurtuluş Örgütü öncülüğünde eğitim kamplarında örgütlenip boy veren Filistin halkın mücadelesi başladığı günden beri siyonist İsrail'in saldırularıyla karşılaşmıştır. Çocuk, kadın, yaşlı binlerce insan öldürmüştür. Bombardıman, barut ve ateş içinde doğan bebeler silahlarla yoğunlup savaşçı oldu. Filistin eğitim kampları tüm dünyadaki kardeş halklara kucak açtı. Dünyanın dört bir yanından onbinlerce savaşçı yetiştiirdi bu kamplar. Bu açıdan düşünüldüğünde, sadece Filistin halkı için değil, tüm dünya gerilla savaşçıları açısından büyük bir yenilgi oldu.

Filistin Kurtuluş Örgütü'ne Arap ülkeleri yıllardan beri dost göründüler. Fakat hiçbir zaman gerçek dost olamadılar. Örneğin, Ürdün'ün Filistin kampları ve ülkesine sıçanın Filistin'lileri katletmesi (1970), Suriye'nin Tel-zaater kampını ateşe tutup yerle bir etmesini (1975) gösterebiliriz.

Arap ülkeleri neden Filistin halkın kendi kaderini kendisinin tayin etmesini istemiyorlar? Filistin'de kurulacak bir devlet, kuşkusuz, bölgede, yanı Ortadoğu'da bir denge değişikliği yaratacak. Gerici Arap ülkelerine bu mücadele örnek olacaktır. Bunun için Arap ülkeleri soruna gerçekçi bir yaklaşımla yanaşmamışlardır. Arap Devletleri Birliği'nin elinde çok büyük silah ve kozları vardı. Bu kozların hiçbirini kullanmadılar. Filistin Kurtuluş Örgütü'ne büyük

maddi destek sağlayan Suudi Arabistan, Filistin halkın en büyük düşmanı olan ABD ve dünya emperyalizmiyle kaynaşmış ve içiçe girmiş bulunmaktadır. Filistin halkın gerçek dostları, Filistinlilerdir. Dünyadaki sosyalist, devrimci ve ilericilerdir.

Humeyni'nin Filistin Kurtuluş Örgütüne dost görünmesi, diğer bir sahtekarlıktır. Kürt halkına İsrail'in Filistin halkına uyguladığı politikanın aynısını uygulatan bir yobaz Filistin Kurtuluş Örgütü'nün devrimci, ilericili mücadeleşini destekliyorum dese yalandır. Ülkesindeki ilericileri, devrimcileri, demokratları ve laikleri asan, kurşuna dizin bir yönetim, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün yanında olamaz. Türkiye ve Türkiye Kürtistan'ını halklarımıza askeri esir kampı yapan askeri faşist cunta da Filistin Kurtuluş Örgütü'nün yanında olamaz.

Tüm dünyada tepkiyle karşılanan bu katliamlar, birçok Avrupa ülkesinde yürüyüş ve mitinglerle protesto edildi. Brüksel'de 22 Eylül 1982 tarihinde CNAFD (Belçika Barış ve Kalkınma İçin Ulusal Eylem Komitesi) ve Filistin Kurtuluş Örgütü tarafından düzenlenen miting ve yürüyüşe TEKOŞER (Belçika'daki Kürt İşçi ve Öğrenciler Birliği) olarak katılıp olayı protesto ettiler. İsrail'de bile Menahem Begin'in bu saldırgan politikasına ve uygulamalarına karşı Tel Aviv'de tarihin en büyük protesto gösterileri yapıldı. İsrail ilericileri, demokratları, yurtseverleri de bölgede barışın iki halkın yanına, kardeşçe yaşamasıyla sağlanabileceğine inanıyorlar.

Lübnan'daki SABRA VE CHATILA kampları katliamlarının sorumlusu sadece siyonist İsrail Hükümeti ve Lübnanlı falanjistler değil, siyonist İsrail ve falanjistlere her türlü desteği sağlayan, Filistinlilerin ve dünyadaki tüm ezilen halkın baş düşmanı ABD emperyalizmidir.



Türkiye'de İnsan Haklarının Korunması İçin Belçika Komitesi'nin Brüksel'de düzenlediği Dayanışma Geçesi'ne Kürt yazarı Mehmet Emin Bozarslan da katılarak coşkuyla karşılanan Kürtçe bir konuşma yaptı

21/8/1982 : Komela pêşverû, "ITECO" di salê de nêzîkî de caran ji bo merivên ku dixwazin li welatên bindest bixebeitin, yan jî van welatan baş nasbîkin, semînerên ku heftekî dajon pêktîne. Di vê havînê de jî heftekê weha amade kîribû. Di vê heftê de rojek ji bo Kurdistanê bijartibû. Di wê rojê de 3 heval ji Têkoşer besdar bûn û rewşa welatê me bi awakî giştî (dîrokî, siyâsî, aborî û çandî) dan naskirin û bersiv dan gelek pirsên hêja. Di salonê de jî me gelek pirtük ôbroşûrên li ser Kurdistanê rêxistibû.

ITECO, berî çend mehan di hejmarek ji kovara xwe da li ser Kurdistanê bi zimanê Firansızî nivîsibû.

11/9 : Roja du salîya hatina cunta faşîst li Tirkîyê û Kurdistana Jorîn (Kurdistana Tirkîyê), me teví gelek komelan yên pêşverû (BIRKOM, BGDK, DIB-BK, BTIB û pirr komelân Belçîkî) li hem berê konsolosê Tirkîyê, leşkerên faşîstê Tirkîyê protesto kir û belavokek li ser rewşa Tirkîyê û Kurdistana Jorîn belav kir. Hemî rêxistinan, bi dorê peyva xwe kir.

11 û 12 /9 : Cejna Ala Sor; Rojnama Partiya Komünîsta Belçîka, di van du rojan de me pirtükên xwe rêxistin û xwarinên Kurdi pêşkêş kirin.

17 û 18/9 : Cejna biratîyê di navbera Belçîka û welatên Latino-Amerîka; me pirtükên xwe rêxistin.

18 û 19/9 : Kongra Platform'ê. (li rûpel binêre). di dawîya kongrê da piştî dan û standinên dûr û di-

rêj Têkoşer weke komeleke Kurd, endam û nûnerê netewê Kurd di Platform'ê de hate naskirin. Ji wê demê û vir de xebata me di alîyê Flamana de xurttir bû ye.

19/9 : Cejna Komîta Belçîkî ji bo paraztina mafen merovatîyê li Tirkîyê; Vê komîtê şevez mezin pêk anî, merivên siyâsî, sendîqayî yên Belçîkî ezimandi bûn. Filmê Yilmaz Güney "Düşman" hate pêşkêş kirin. Di vê şevê de jî, nivîskarê Kurd û bi nav û deng M. Emin Bozarslan ji alîyê komîtê hatibû bangkirin. M. Emin Bozarslan, di destpêka şevê de nêzîkî 15 deqiqan li ser rewşa Kurdistana Jorîn peyivî, helbesta xwe "Kulîlkîn Me" xwend. Gava ku ew di



Flaman demokratik örgütlerinin düzenlediği eylem gününe TEKOŞER kitap ve yemek standıyla katıldı

## LI FRANSA

30/8/1982 : Di derheqa 12 é tlonéda civînek di nav komela me û kokeleyén Tirk û bîyanîda li lokala (DEV-YOL) pêk hat. Di nav vt civîna handa biryara meşé hat stendin, ku hemû komele bihevre di ll é tlonéda li PARIS li dijî cunta faşist a, leşkert bimeşin.

11/8/1982 . Mes li dijî cunta faşist a leşkerî a Tirkâ li PARIS bi komelén Tirk û Kurd û bîyanîyara pêk hat.

11-12/8/1982 . Komela me di cejna l'Humanité(Cejna P.K.F) da standek ge lek mezin vekir û stendêda me agahdarî li ser rewşa Kurdistan da bîyanîya.

18/8/1982 : Hevalén me li ser filma (YOL=RÉ) û derheqa Kurdistana Tirkî

yé da agahdarî dan Rojnemevanén Televisyoné (kanal 1).

6/10/1982 : Li bajaré bur sur Yvette expositiona photo hat çékirin 15 Roj dom kir. Filma KERI(SÜRÜ) hat nîşandan. Govendén Kurdi hatin girtin. Li ser rewşa Kurdistané hat axaftin.

7/10/1982 : Li bajaré la queu en Bri di cejna Partîya Sosyalîsta me standek vekir û agahdarî li ser Kurdistan da kesén di şevêda besdarbûn.

9/10/1982 : Du hevalén me çun Brotanyayê di cejna Brotanada besdarbû û standek vekirin.

24/10/1982 : Li Bajaré Etampes filma RE(YOL) hat nîşandan hevalén me agahdarî dan kesén sînemayé.

peyivî, peyva wî bi sê ziman: Tirkî, Fransizî û Flamanî dihat wergerandin. Beşdarbûna Bozarslan, ji bo naskirina gelê me di vê şevê de pîr giringbû.

22/9 : Meşîna dijî pelixandin û kuştina gelê Filistîn û Lubnan ji alî-yê hikûmeta israfil ya faşist. (li rûpel temâseke).

24/9 : Şeva Uruguay, sersala mirina Gerardo Cuesta. Têkoşer bi endamên xwe û mesajê besdar bû.

14/10 : Vekirina lokala komela Info Türk; vê komelê dest bi xebata xwe ya nû kir û ji bo vî tiştî jî şevez çékir ji bo komele û merivên heval. Xebata Info-Türk, wê dersên zimanê Firansizî, Tirkî û Flamanî bê dayin, pirtûkxane, dersên tembûrê, pirtûkxana zarokan û lî ji bo zarukan bêñ organize kirin. Em jî di vekirina lokala wan de besdar bûn.

31/10 : Li zanîngaha V.U.B. ya Flamanî li Brûksel, gelek komelên Flaman, bi hevra rojek pîr mezin li ser pirsa meriv di beledîyan de pêkanîn. Têkoşer jî bi pirtûk, xwarinên sar û folklora Kurdi besdar bû. Endameki Têkoşer di vê şevê da li ser navê bîyanîyan li Belçika peyivî. Vî endamî herweha li ser navê Têkoşer jî peyivî.

6/11 : Festîwala duwam ya bîyanîyan li bajaré Anvers; nêzîki 4000 meriv besdarî vê şevê bûn. Em jî bi rêxistina pirtûkîn xwe besdar bûn.

12/11 : Meşîna ji bo protesto kîrina kuştina xortê Ermenî, Nubar Yalimyan. Têkoşer bi endamê xwe ve besdarî

vê meşînê li Holanda bajarê Utrecht bû û qatilên çavşor nalet kir. (Ji bo Nubar Yalimyan li rûpel temâseke).

15/11 : Televîzyona Flamanî bi endameki ji yê Têkoşer ra hevpeyvînek li ser rewşa bîyanîyan kir.

15-19/11 : Komelên Platform û VOCOM li ser rewa bîyanîyan heftek li Dworp organize kir. Sê endamên Têkoşer besdarî vê seminerê bûn. Ji bo van hevalan firsetekî mezin bû ku zanibûna xwe li ser problema bîyanîyan fireh bikin.

17/11 : Vekirina lokala "Centre Socio-Culturel pour les immigrés de Bruxelles), Merkeza Socio-Çandî ji bo bîyanîyan li Brûksel), gelek komelên bîyanî û Belçikî, merivên sîyasi û nûnerên sendiqanbesdarî vê şevê bûn. Ev şev ji me ra gelekî giring bû ji ber ku naskirina komele û merivên sîyasi tiştîkî giranbiha ye.

20/11 : Cejnek li Brûksel ji alî-yê gelek komelên Latino Amerîka hatibû pêkanîn. Em jî bi pirtûkîn xwe besdar bûn.

20/11 : Cejna "Mutualités" ango sîgortayênen nexwêşîyê ên xortên sosyalîstan. Me pirtûkîn xwe raxistin.

23/11 : Şeva xortên sosyalîst, li bajaré Leuven, em bi muzîk û stranên Kurdi besdar bûn.

26/11 : Şeva sersala xortên sosyalîstên Silî (partîya Allende), em besdarî şevê bûn silavnama xwe da.

# tekoşer'den haberler



Belçika Komünist Partisi yayın organı Le Drapeau Rouge Bayramı'nda TEKOŞER bu yıl da Kürt mutfağını tanıttı

## 21 AĞUSTOS 1982

İlerici bir örgüt olan İPECO her yıl ezilen ve sömürülen halklar üzerine 10'a yakın seminer düzenlemektedir. Bu seminerler genellikle birer hafta devam etmektedir.

Ağustos ayında düzenlenen seminerin bir gününü Kurdistan'a ayırmışlardır.

TEKOŞER'den üç arkadaş seminere katılarak Kurdistan'ın genel ekonomik, politik ve sosyal yapısını tanıtmaya çalıştılar. Seminere katılan kişilerin sorularını cevaplandırdılar. Salonda ayrıca, Kurdistan'ı tanıtan kitaplar, broşürler, dergiler ve fotoğraflarla dolu TEKOŞER'in standını açtılar.

Adı geçen örgüt, İPECO, birkaç ay önce yayınladığı fransızca dergisinde, Kurdistan'ın yapısını tanıtmıştı.

## 11 EYLÜL 1982

Askeri faşist junta'nın Türkiye ve Türkiye Kurdistan'ında yönetime el koymasının ikinci yıldönümünde birkaç Belçikalı ve Türkiyeli örgüt, Türk Elçili-

gi'nin önünde faşist junta'yı protesto etti. Ve TEKOŞER'den bir sözcü, askeri faşist-sömürgeci junta'nın iki yıllık yaptıkları insanlık dışı baskınlarını sergiledi. Türkçe-Kürtçe, Fransızca-Flamanca onbinlerce basılan bildirileri diğer örgütlerle beraber Belçika'nın çeşitli yerlerinde dağıttık. Katılan Türküe'li örgütler şunlardır:

BIRKOM (Devrimci İşçi, Serxwebun), TEKOŞER, BTIB, Gerçekle Dayanışma Belçika Komitesi, Demokrasi İçin Birlik Belçika Komitesi.

## 11/12 EYLÜL 1982

Belçika Komünist Partisi tarafından her yıl düzenlenen Le Drapeau Rouge (Kızıl Bayrak) Bayramı'na katıldık. İki gün boyunca Kurdistan'ı tanıtan kitap sergimizi ve Kurdistan'a özgü yemek standımızı ziyaretçilere açtık.

## 17-18 EYLÜL 1982

Latin Amerika ülkeleriyle Belçika arasında yapılan Kardeşlik-Dostluk ve Dayanışma Geceleri'ne katılarak mesaj sunduk.

ABD emperyalizminin başlıca av alanlarından biri olan Latin Amerika ülkeleri halklarıyla dayanışma eylemi Belçika'da büyük ilgiyle karşılandı.



18-19 EYLÜL 1982

Platform'un Kongresi'ne katılan TEKOŞER temsilcileri bir buçuk yıllık bir mücadeleden sonra ayrı bir ulus, yani Kürt halkı adına Platform'a katılmayı kabul ettirdiler. Kongre'den bu yana Flaman bölgesindeki faaliyetlerimiz daha çok yoğunluk kazandı. Platform'la ilgili açıklamalar için Sayfa 'a bakınız.

19 EYLÜL 1982

Belçikalıların ilerici, demokrat ve entellektüellerinden oluşan Türkiye'de İnsan Haklarını Savunma Komitesi tarafından düzenlenen gecede TEKOŞER aktif olarak katılarak kitap sergimizi açtı.

Komite adına Kurdistan'a ait yemekleri yapıp tanıttı. Folklor ekibimiz, Kurdistan'ın dört parçasından seçilen oyunları sorgıldı.

Gecede, Yılmaz Güney'in "Düşman" adlı filmi gösterildi.

Komite tarafından davet edilen Kürt halkın en büyük yazarlarından Mehmet Emin Bozarslan, İsveç'ten gelmişti. Kürt halkı adına Kürtçe uzun bir konuşma yapan Mehmet Emin Bozarslan'ın sözleri aynı anda TEKOŞER tarafından Türkçe, Fransızca ve Flamanca'ya tercüme ediliyordu.

Kurdistan'ın dört parçasındaki gelişmelere değinen konuşmasından sonra askeri faşist junta'nın iki yıllık halklarımıza yaptıklarını anlatmaya çalıştı. Kürt dili ve kültürü üzerindeki ulusal baskiya dikkati çekerek kültürlerin dünyadaki tüm uluslararası mali olduğunu, bir halka ait kültürün yasaklanmasıyla uluslararası bir suç işlenmiş olduğunu, dünyadaki tüm kültürlerin içiçe yaşadığını, birbirleriyle alışveriş içinde olduğunu vurgulayarak dünyadaki tüm demokrat, ilerici, devrimci kişi ve kuruluşlara Kürt halkın dili, kültürü üzerindeki

*Le Drapeau Rouge Bayramı'nda TEKOŞER'in açtığı kitabı standı*

baskılara karşı aktif mücadeleye katıldı suskun kalmamalarını istedi.

Türkiye'deki işçi sınıfının kardeşlerimiz olduğunu, kalbimiz nasıl Mehdi Zana'lar, Nurettin Yılmaz'lar, hattâ Serafettin Elçi'ler için acı çekiyorsa, Abdullah Baştürk'ler, Orhan Apaydın'lar, Erdal Atabek'ler, Mahmut Dikerdem'ler için de acı çektiğini belirten Bozarslan, Kürtçe "Bizim çiçeklerimiz" adlı şiirini okudu. Bozarslan'ın konuşması coşkun tezahüratla karşılandı.

Geceye, CNAPD Başkanı Pierre Galand ile eski Belçikalı bakanlardan Pierre Vermeylen ile milletvekili, senatör ve sendikacılar da katıldılar.

22 EYLÜL 1982

SABRA VE CHATILA katliamları üzerine Belçika'da CNAPD ve Filistin Temsilciliği tarafından düzenlenen yürüyüş ve mitinge katılarak İsrail siyonizmini protesto ettilik. (Sabra ve Chatila katliamlıyla ilgili açıklamalarımız için sayfa 4'e bakınız).

14 EKİM 1982

1974 yılından beri Belçika'da faaliyet gösteren INFO-TÜRK'ün yeni lokalinin açılışına katılarak TEKOŞER olarak dayanışmada bulunduk.

(Arkası 12. sayfada)



12 Eylül Darbesi'nin ikinci yıldönümü dolayısıyla Brüksel'de 11 Eylül günü Türkiye Büyük Elçiliği önünde yapılan ortak eyleme TEKOŞER de katıldı

# O GERÇEK BİR ENTER

Hollanda'da Ermenice, Türkçe, Flamanca yayınlanan BAYKAR (Mücadele) Dergisi'nin yayın sorumlusu olan ilerici, devrimci Ermeni NUBAR YALIMYAN arkadaş 5 KASIM 1982 günü Utrecht'teki evinde işlenen faşist bir cinayetle hayatını kaybetti.

TEKOŞER'in 1981 yılında düzenlediği NEWROZ Bayramı'nda Belçika'daki Ermeni yurtsever gençliği adına söz alan Ermeni arkadaş NUBAR YALIMYAN, 1982 NEWROZ'umuza da katılarak halklar arası dayanışmanın en güzel örneğini vermişti. O, enternasyonal ruhlu mücadelesini yaşamı boyunca devam ettirdi. 1981 yılında NEWROZ'da yaptığı konuşmayı TEKOŞER Dergisi'nin 11-12. sayısında aynen yayınlamıştı. Anısı ve mücadelesi kavgamiza ışık tutacaktır. Belçika'daki Ermeni Halk Birliği ve ailesinin 12 Kasım 1982 günü Utrecht şehrinde yaptıkları cenaze törenine TEKOŞER aktif olarak katılmış, Brüksel' kadar cenazeye refakat etti.

Grupsal dar çıkarları uğruna cenaze törenine katılmayan ve sonradan kendi başlarına Utrecht ve Batı Almanya'nın Köln şehrinde ilerici, demokrat, devrimci, yurtsever örgütlerin desteğinden yoksun yürüyüşler düzenleyen TKP-ML

## NUBAR ÖLDÜRÜL

"Demokrat kamuoyuna,  
"Antifaşist şahıs ve kuruluşlara,  
"Günümüz Türküsü'nde faşist cunta başa geçeli iki yıl oldu. Bu zaman zarfında insan temel hak ve özgürlükleri için sesini yükseltten ve ezilen halkların yanında yeralan yüzbinlerce insan gözaltına alındı. Yüzbin aşın insan hapishanelere doldurularak en ağır işkencelerden geçirildi. Yüzlercesi bu işkencelerde katledildi. Birçoğu da idam edildi.

"Buna paralel olarak faşist generaler cuntası, babaları Kemalistlerin, dedeleri Genç Türkler'in ve cedleri Kızel Sultan Hamit'lerin 1876'da 15.000 Bulgar'ı, 1894'te 12.000 Sasun Ermenisi'ni, 1895-96'da 300.000'i aşın Batı Ermenistan halkını, 1896-97 yıllarında 55.000 Giritli Yunanlığı, 1909'da 30.000 Ermeni'yi (Adana ve çevresinde), 1915'te 1.500.000 Ermeni'yi (Batı Ermenistan), 1920'de 30.000 Karslı ve Aleksandrapol'lu Ermeni'yi kitlesel olarak katledip binlerce Ermeni'yi özyurtları Batı Ermenistan'dan Suriye çöllerine sürmekle Ermeni Ulusu'nu elimine ettikten sonra 20. Yüzyıl'ın ilk yarısında bu kez de Kurt Ulusu'na kullanarak Koçgiri, Zilan, Ağrı ve Dersim yörelerinde gerçekleştirdikleri bir dizi kitle kıymalarını örnek alarak bugün Türk burjuvazisi ile ecnebi sınırlarınca tarihin sayfalarından çıkartılmıştır. Çoğu Ermeni Ulusal Kurtuluş Sorunu'nun yeniden gündeme getirilmesi ve bu yönde

NUBAR YALIMYAN  
1958-1982

ՄԵՌԱԿ, ԶԿՈՒՄԱԿ ՄԵՐ ՄՐԺԻ ՄԵՋ ԹԱՂՎԵՑԱԿ

Gestorven, niet verloren,  
begraven in onze harten.



## **ASYONALİSTİ**

Öldürülen NUBAR arkadaş'a sahip çıkarak cinayetin faşist cuntanın diplomat maskeli eli kanlı katilleri tarafından işlendiğini ilan etti. Soruşturmayı yürüten Hollanda polisi ise, cinayetin örgütsel bir iç meseleden kaynaklanmış olabileceği üzerinde duruyor.

TKP-ML'nin yayın organlarından olan MÜCADELE'nin Kasım ayı sayısında öldürülen arkadaşın cenaze töreniyle ilgili açıklamaları vardır. ASALA'cılar tarafından milliyetçi duygulara kapılara ve de ailesini kafakola alarak cenaze töreni yapıldığını söyleyerek ailesinin en doğal hakkını Türkiye hakim sınıfının davranışlarıyla eşdeğer tutan tutumları doğrusu pek ilginçtir. Cenaze töreninde TEKOŞER olarak biz de vardık. Kürt halkına karşı bir imaja da rastlamadık. Ayrıca, ASALA pankartı da yürüyüş kortejinde taşınmıyordu. ASALA'cılar diye kıyametler koparanların Paris'te düzenlenen yürüyüşte ASALA ile yürümeleri, işin başka ilging yanındı. BAYKAR Dergisi yayın kurulu tarafından NUBAR Yoldaş'ın öldürülmesi ve Ermeni sorunu üzerine basılan bildiri gibi yayınlıyoruz:

# **ALIMYAN'IN MESİ ÜZERİNE**

*bir demokrat kamuoyunun yaratılmasına tahammüm etmemekte ve yeniden filizlenen bu haklı davayı örtbas etmek üzere çeşitli oyunlara ve katliamlara başlamış bulunmaktadır.*

"Faşist Cunta, Ermeni halkın haklı davasının geniş demokrat kitlelerin同情ini kazanmasından duyduğu endişeyi ve çilginliğini saklayamamakta ve bizzat kendi parlamentesi(!), bakan ve yayın organları vasıtasyyla gerek Türkiye'de, gerekse dış ülkelere Hitler'in 22.8.1939 da Polonya halkın kökünün kazınması için kendi ölüm tim'lerine verdiği kanlı emri hatırlatır şekilde vurucu timlerini bir Ermeni avı'na çıkarttığını açıkça vurgulamıştır.

"5 Kasım cuma akşamı NUBAR YALIMYAN arkadaş, işte bu insan avının ilk kurbanı oldu.

"NUBAR YALIMYAN, 1958 yılı baharında Silopi'nin Ermeni Varto Köyü'nde doğdu. Ermeni Varto Köyü, Şırnak ağalarınca Ermeni sahiplerinin elinden alınınca, köyün ahalisiyle birlikte onun ailesi de İstanbul yolunu tutmak zorunda bırakılmıştı. NUBAR YALIMYAN, başarı ile devam ettiği Ermeni Ortaokulu'ndan Milli Eğitim Bakanlığı kararıyla daha 500 Ermeni çocuğuyla beraber 1975 yılında uydurma sebeplerle uzaklaştırılırken, iş hayatı na bir günlük gazetede başlar.

"NUBAR YALIMYAN, Ermeni halkın kuruluşunu Türkiye'de demokratik halk devrimine bağlamakta ve bu alanda yaşamı-

*nin son anına kadar mücadeleşini devam ettirmiştir.*

"NUBAR ARKADAŞ, aynı zamanda 1977 yılı 1 Mayıs Taksim Meydanı Katliamı gazilerinden biriydi de... O, Türkiye burjuvazisinin sosyal ve milli zulmü sonucu, 1978 yılında Hollanda makamlarından siyasi sigınma hakkı talep ederek geçici olarak Hollanda'ya yerleşmişti.

"NUBAR YALIMYAN ARKADAŞ, 1979'da BAYKAR Aylık Dergisi'nin yazılarında aktif görev almış ve 1980 yılında ise, aynı derginin yayın sorumluluğunu üstlenmiş ve bu yayın hayatında gerek Türk ve Kürt, gerekse Ermeni burjuvazisinin gerçek yüzünü teşhir etmede büyük çaba lar harcamıştı. Onun şahsında gerçekleştirilen bu kanlı eylem özünde Türkiye devrim hareketine, Ermeni, Kürt ve diğer ezilen halkların kurtuluş hareketlerine karşı yapılan bir eylemdir. Zira o, uluslararası ruhlu, bilingü, tutarlı ve yiğit bir yurtseverdi.

"BAYKAR Dergisi Yayın Kurulu olarak, Hollanda Hükümeti'nin Türk faşist cuntasının kanlı eylemlerine göz yummayıp, katilleri derhal yakalatarak teşhir etmesini ve buhususta tüm demokrat ve anti-faşist kişi ve kuruluşları; insan haklarını savunan organizasyonları da yanışmaya davet ediyoruz.

"KAHROLUS FAŞİZM,

"YAŞASIN EZİLEN HALKLARIN KURTULUŞ MÜCADELESİ!"

Baykar Dergisi  
Yayın Kurulu





Sadra ve Chatila kamplarına Siyonist İsrail'in yaptığı hunharca saldırısı, Belçika'da demokratik örgütler ve sendikalar ortak bir mitingle protesto ettiler. Bu eyleme örgütümüz TEKOŞER de aktif bir biçimde katıldı.

(9. sayfa'dan devam)

İINFO-TÜRK tarafından açıklanan yeni programında, Türkçe, Fransızca, Flamanca dil kursları, yeni kitaplık, saz kursları, çocuk sanat atölyesi yer almaktadır.

Kalabalık bir Belçika topluluğunun hazır olduğu açılış, gayet görkemli geçti.

#### 31 EKİM 1982

Flaman Üniversitesi(VUB)'nin flaman bölgesindeki tüm örgütlerin katıldığı belediyelerdeki insanların haklarını savunmak amacıyla hazırlanan ve bir gün boyu süren toplantılarına TEKOŞER de katıldı. Kürt folkloru, müziği, kitap ve yemek standımızla halkımızı tanıtmaya çalıştık.

#### 4 KASIM 1982

Brüksel'deki Saint Marie Enstitüsü'nde Yılmaz Güney'in "YOL" filmi üzerine yapılan açık oturuma katılarak Kürt halkın örf, adet ve geleneklerini tanımağa çalıştık. Öğrencilerin sorularını cevaplandırdık. TEKOŞER'in kitap standını sergiledik.

#### 6 KASIM 1982

Anvers şehrinde yapılan ve çok kalabalık olan Yabancılar Festivali'ne kitap standımızla katıldık.



Latin Amerikalıların yaptığı bayramda TEKOŞER Standı

#### 12 KASIM 1982

Hollanda'nın Utrecht şehrinde öldürülen BAYKAR Dergisi Yazı Kurulu Sorumlusu NUBAR YALIMYAN arkadaş için yapılan cenaze törenine katılarak Brüksel'e kadar refakat etti.

Olayla ilgili açıklamalar için sayfa 12'ye bakınız.

#### 15-19 KASIM 1982

Platform ve Vocom örgütlerinin yabancılar üzerine hazırladığı bir haftalık seminere TEKOŞER'den üç arkadaş katılarak yabancıların problemleri, yaşamı ve hakları üzerine açıklamalar yaptılar. Ve kendileride, diğer yabancıların sorunları hakkında bilgi edindiler.

# S.O.S CULTURE EN PERIL

## La culture millénaire des 20 millions de Kurdes du Proche-Orient est en péril de mort.

Bannie, objet de destruction systématique de la part des Etats qui se partagent le pays Kurde, cette partie originale du patrimoine culturel universel risque de disparaître à tout jamais. Les artistes, écrivains, historiens et linguistes kurdes exilés en Europe, conscients du fait qu'un peuple privé de sa culture est condamné à mourir à petit feu, viennent de créer un Institut Kurde\* pour résister à ce véritable génocide culturel. Face au silence et à l'inaction des organisations inter-étatiques (ONU, UNESCO, etc.), le peuple Kurde, menacé dans son existence, a besoin de la solidarité des autres peuples. De votre solidarité.

\* Association Loi 1901



UNE LANGUE INTERDITE  
C'est abécédaire kurde en aujourd'hui interdit en Turquie. Son auteur, après plusieurs années de prison et de persécution a dû s'exiler en Europe. Comme des centaines d'autres intellectuels kurdes.  
En cette fin du XX<sup>e</sup> siècle ces Eta européens, membres de l'O.T.A.N. et du Conseil de l'Europe continuent immédiatement de priver le quart de sa population des droits culturels les plus élémentaires.

- Je souhaite participer à l'action de sauvegarde de la culture kurde. J'envoie un chèque de ... F à l'ordre de l'Institut Kurde.  
 Je désire recevoir, en outre, une documentation écrite et le bulletin d'information de l'Institut Kurde.

INSTITUT KURDE DE PARIS  
boîte postale 66, 75662 PARIS Cedex 14  
CCP 573895 E PARIS

10/12/1982  
verso/verso

# S.O.S CULTURE EN PERIL!

La culture millénaire des 20 millions de Kurdes du Proche-Orient est en péril de mort. Bannie, objet de destruction systématique de la part des Etats qui se partagent le pays Kurde, cette partie originale du patrimoine culturel universel risque de disparaître à tout jamais. Les artistes, écrivains, historiens et linguistes kurdes exilés en Europe, conscients du fait qu'un peuple privé de sa culture est condamné à mourir à petit feu, viennent de créer un Institut Kurde\* pour résister à ce véritable génocide culturel. Face au silence et à l'inaction des organisations inter-étatiques (ONU, UNESCO, etc.), le peuple Kurde, menacé dans son existence, a besoin de la solidarité des autres peuples. De votre solidarité.

MEM U ZİN  
EHMEDE XANI  
Ce chef d'œuvre de la littérature kurde du XVI<sup>e</sup> siècle est aujourd'hui interdit en Turquie. Comme toute autre publication toute manifestement artistique en langue kurde.



DR. ISMAIL BEŞIKÇİ

Ce sociologue turc, enseignant à la faculté des Sciences politiques d'Ankara, s'est vu, depuis 1970, condamné à 25 ans de prison pour ses travaux universitaires sur les Kurdes. Il fut également interdit de enseigner et de faire de l'état turc réservé aux défenseurs de la culture kurde et même à ceux qui osent parler de l'existence des Kurdes en Turquie.

\* Association Loi 1901

- Je souhaite participer à l'action de sauvegarde de la culture kurde. J'envoie un chèque de ... F à l'ordre de l'Institut Kurde.  
 Je désire recevoir, en outre, une documentation écrite et le bulletin d'information de l'Institut Kurde.

INSTITUT KURDE DE PARIS  
Boîte postale 66, 75662 PARIS Cedex 14  
CCP 573895 E PARIS

## PARİS'TE KÜRT ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ'NÜN "S.O.S." İLAN KAMPAÑASI

Paris'te kurulu bulunan Kürt Araştırma Enstitüsü, Fransız gazetelerine büyük ilinlar verecek "BİR KÜLTÜR TEHLİKEDE" başlığı altında Ortadoğu'da 20 Milyon Kürt'ün binlerce yıllık kültürünün yokolmas tehlikesiyle karşıya bulunduğunu dünyaya ilan etmiştir. İlanlardan birinde, Mehmet Emin Bozarslan'ın yazdığı Kürt Alfabetesi'nin fotoğrafı, diğerinde ise, Ehmede Xani'nin MEM Ü ZİN adlı eserinin fotoğraflarıyla, Kürt ulusunun haklarını savunduğu için zindana atılan ünlü sosyolog Dr. İsmail Beşikçi'nin resmi yer almaktadır. Her iki ilanda da, Kürt kültürünün yok edilmesini önlemek için Avrupa demokratları, Kürt Araştırma Enstitüsü'ne maddi dayanışmada bulunma ve ilişkili kuruma çağrılmaktadır. Kürt Araştırma Enstitüsü'nün adresini aynen veriyoruz: INSTITUT KURDE DE PARIS - Boîte postale 66 - 75662 Paris Cedex 14 - FRANSA. Bağışlar için posta hesabı numarası: CCP 573895 E Paris - FRANSA

### 17 KASIM 1982

Göçmen işçilerin sosyal, kültürel merkezi olan CSCI'nin açılışına bir temsilci ile katıldık. Çok sayıda göçmen işçi örgütlerinin ve sendikalarının temsilcilerinin katıldığı gecede birçok örgüt yöneticisi ve tanınmış kişilerle tanışma imkanı bulduk.

### 20 KASIM 1982

Briksel'de birçok Latin Amerika halkları temsilcilerinin düzenledikleri bayrama katılarak kitap standımızı açtık, dayanışma mesajımızı sunduk.

Aynı gün, Sosyalist Mutualités (Sosyalist

Sağlık Sigortası) na bağlı sosyalist gençlerin düzenlemiş olduğu geceye de kitap standıyla katılarak dayanışmada bulunduk.

### 23 KASIM 1982

Flaman sosyalist gençlerinin Leuven şehrinde ırkçılık ve yabancı düşmanlığı üzerine hazırladıkları geceye Kürt müzik ve kitap standıyla katıldı.

### 26 KASIM 1982

Sili sosyalist gençlerinin (Allende'nin partisine bağlı) hazırladığı geceye katılarak dayanışma mesajımızı sunduk.



Objektif 82 (armanca sala 1982) rësistinike ku ji aliyé nêzîkî 90 komele yén Belçikî û bîyanî pas hilbijartînên beledîyan di sala 1976 de hatîye pêkanîn ku hemberê propaganda nîjadparêz di van hilbijartînan de derkeve. Komeleñen ku di destpêkê de bingehê Objektif 82 danîn, MRAX (Komela Dijî Nîjadparêziyê) û Komela Parêstina Mafêñ Mirovati bûn.

Armanca Objektif 82 pêşveçûna jîna bîyanîyan li Belçîka ye. Ji bo vê yekê dixwaze ku sê qanûnên nuh bixe nav sis tema huquqî li Belçîka. Ev her sê qanûn ji girêdayî hev in.

#### 1- Qanûna Yekem :

Ev qanûn dixwaze ku hikmê polisê bîyanîyan ku ji berê karîbû li ser hattin, runiştin û vegerandina bîyanîyan bîryara xwe bide, bîne xwarê û ji bo ku bîyanî karibin bi emanettir bijân.

Ev qanûn di 15/12/1980 de hat bijartîn. Eger çend kemasîyên wê ji hebin, bi hewakî giştî me razî dike. Ji bo ku ew nahêlê ku zû bi zû bîyanî ji Belçîka bén avêtin. Li gora vê qanûnê karin bîyanî xebata xwe ya sîyasî ji bikin, lê bê ku dest bi xerakirina emniyeta dewletê bikin. Bijartina vê qanûnê bi xêra wezîrê Edaletê ji sosyalistê wê demê, Philippe Mouroux bû û bi hevkari û xebata hemî hêzên ku dijî çend cînayetên terorîst li Belçîka û Ewrupa derketin hat qebûlkirin.

#### 11- Qanûna Duyem :

Ev qanûn ji di rewşa ku me li jor got, û piştî kuştina xortekî Fas ï (Marokî), ji aliyé komeleke faşist di tarîxa 30/7/1981 de hat bijartîn. Ev qanûn dijî rësistinên nîjadparêz e. Di sala 1966, cara yekem bû ku di parlemento de hatibû pêşneyarkirin. Li gora vê qanûnê, zordestîyen ku li merivekî

## Rewşa Bîyanîyan Li Belçîka

yan ji li komekî ji sedemên esl yan ji irk yan ji netewên wî dibîn, yan ji ko mek xanîkî nede bîyanîyekî, yan ji arî karina wî neke û eger memûrekî hikûmetê mafekî nede wî suc e.

Ev qanûn firset dide ku endamên komelên nîjadparêz bén cezakirin. Bi vî hawayî çend komelên ku li gora destûrên xwe ji hindikayîve berî 5 salan di ji nîjadparêziyê têkozin dîkin, weke komela Parêstina Mafêñ Merovatî û Mrax karin li gora vê qanûnê di mahkeman de dawan dijî van meriv û komelên nîjadparêz vekin.

#### 111- Qanûna Sîyem :

Armanca sîyem ya Objektif 82 hê nehatî ye cih. Qanûna ku em ji hikûmetê dixwazîn ev e: bîyanîyên ku berî 5 salan li Belçîka dijîn, gerek e mafêñ wa yê dengdanê ji hebin û karibin di hilbijartîna beledîyan de ji cih bistînin (wek Belçîkiyan).

Li Belçîka, milyonek bîyanî heye. Eger pirsên giran yén bîyanîyan ku ji Ewrûpa hatine û ku ji zû de, ango piştî ser hatine û bi pirranî li Waloniye (pişka gelewerîyê Frensiz) bi cih bûne pirr ne mabubin ji, rewşa bîyanîyên ku dereng hatine (ji Fas û Turkiyê), ku pirranîya wan li Brûksel dimînin ne sivik e.

Pas krîza salên 1973-74, hikûmetê bîryar wergirtibû ku hatîna bîyanîyan rawestînê (ji wê demê û vir de bi tenê malbatêñ karkeran, multecîyên sîyasî û xwendekar karin werin Belçîka). Lê li cem vê qasê Belçîka ji sedemên aborî milyonek bîyanî qebûl kir. Bê guman va bîyanîyan bi karkeren Belçîka re Belçîka kir yek ji dewletên dewlemed. Niha ji, ku krîz çêbû ye, hebûna bîyanîyan, hele kemasîyên hikûmeta Belçîka di arî

kariya wan de xuyakir: ji aliyé rünis-tiné, bıyanı di mehelleyen kevn de li bajaran bi hawakı girti (getto) hatibün cihkirin. Ji aliyé xwendiné, hınkırına xwendin û nıvısandıné û ji aliyé nexwesiyye, hıkumeté ji bıyanıyan re tutist amade nekiribü. Bi vı hawayı bıyanı yén ku nıspeta wan 10 ji 100 ye ji civaké hatine dur kırın.

Li gora me, eger hıkumet ji bıyanıyan re tiştek amade nekiribe, sedema wê ya mezin ev e ku ti giranıya bıyanıyan ya sıyası tunne ye û ji ber ku ti nûnerekî wan nîne ku li mafen wan pirs bike. Qelsbuna bıyanıyan ya duwem ev e ku, ji sedemê krizé her kes pırsıyariya hemi tişten ne bas daväge ser pişta wan. Cinayet, sucə xortan ku bê kar in (di sala 1982 de 460 000 bê kar hene), kembuna maliyeta dewleté, gemari..... Van hemi qirén ku bi pirranı gava kampanya hilbijartinan li her der belav dibin, dibin sedemén xwirtbuna nıjadpa-rezîya di nav gelê Belçikî de.

Li gora Objektif 82, mafé dengdan û hilbijartin wê vê kampanya suckirin û tadayiya bıyanıyan bıskine, ji bo ku bıyanı karibin bıkevin nav civaka Belçikî û bi vı hawayı Belçikî karibin wan nasbikin. Ev maf bikérî tiştekti dî ji tê: hıkumet nema kare bêje ku çara bas ji bo bıyanıyan sitandına cinsiyet ya Belçikî ye, yan ji vegeerin welatê xwe.

Objektif 82, ji bo ku mafé bıyanıyan yê dengdan û hilbijartinan di bele dıyan de bide qebulkirin xebatek dûr û direj dike. Di vê xebatê de gavén mezin hatin avetin: her du hıkumetén dawın mafé hilbijartiné xıstin nav daxüyanıyén xwe. Ji aliki din ji, heft wekilén dewletéev qanún pışneyarı hıkumeté kırın. Welatén Ewrüpı yén din ji di ser vê rê de çan û ev maf dan bıyanıyan.

Li Belçika, di vê dawiyé de ci mi-xabe ye ku biryar stand ku mafé dengdan û hilbijartıne ne qanunı ye. Ev pışneyara ku sıyası ye (ne hiqquqı ye) nehişt ku armanca me di hilbijartinan ku di 1982 de bice seri. Lé li cem vê qasê kampanya nıjadparez di hilbijartinan dawın û projeyen hıkumeta diji bıyanıya bahweriya me xurttir dike ku mafen sıyası di belediyan de bi tenê dê karibin çarekê ku rast e ji bıyanıyan re bînin.

Tekosina me ya pırr zor, di vê deme de ne sivik e. Gerek e ku em hê ji, baweriyen çep bidin erde. Em bahwer in ku civaka sibê wê civakeke ku tede hemi çand û ırk bijin û em bahwer in ku eme bi zorê, bi hev re bijin, ji bo ku bıyanı wê parçek ji vê civaké bimîn. Tekosina me ji bo demokrası û hilbijartinan rasti hê ji nu ve dest pê dike.

**STOP à l'immigration**

Pour faire ouvrir sa gestion catastrophique, H.O.I.S. a désormais mis toute sa campagne sur le problème de l'immigration.  
Note à la rédaction: bien couru. Rappelons-lui donc que :

- au cours des deux années de mandat, 25 000 compatriotes sont partis et 12 000 immigrés sont arrivés
- 40% des logements de la coopérative des locataires dont il est le président sont occupés par des immigrés
- en 1978, Note avait octroyé à Bruxelles n° 1 le 26 septembre l'ordre de réfection de l'habitat et d'une politique de rénovation urbaine dans le quartier de Schaerbeek et qu'une partie de ce quartier urbain était le moyen de résister à Schaerbeek un habitat ou chacun se sentira chez soi.
- Or, rien n'a été fait à Schaerbeek en matière de rénovation urbaine

Avec le PS de Schaerbeek

S.J.T.M.

vigilance

BRUXELLOIS... CHEZ TOI

CABINET DU BOURGEMESTE

Mouvement Social 32 Nationaliste

Ça jamais

U.D.R.T-R.A.D. - Section Saint-Josse - Liste 20 - Dit NON à SAINT-JOSSE-TEN MARRAKECH !!!

Extrême droite, UDRT, PRL, PSC, FDF, PS: variations sur un même thème.

Komelén Belçikî ên rijadperes û paşveru li hilbijartinê Belediyan da (10 Çırıya pesin 1982) diji bıyanı ya kampanyeke vekiribun li himberi van da Objektif mafen bıyanıya di parast ji bo wan mafé hilbijartinê dixwest.

# Şerek Jî Cigerxwîn

PEMBÛWÊ ME YE, LÊ EM TAZÎ NE

Te av didin ey pembû! bî hêstrê çavê xwe  
Te xweş dîkin, geş dîkin, bî van dest û gavên xwe.

Xebat hemî li ser me dî dest me de tevr û bêr,  
Bî zar em te pêk tênen paşê dighe xwedî zêr.

Tu pembûwê erdê me yî, lê em rût û tazî nel..  
Yek ji sedî dighê me hê jî em pê razî ne.

Hevqas girambîha yî qedrê te em nizan in  
Bê xwendin û gundi ne lewra em ji xizan in.

Ev kaniyêñ hemî zêr ji rex gundêñ me têñ der,  
Zend û bendêñ me pîr xurt em tev cotar û karker.

Dixebitîn şev û roj şerm e hê jî bîrcî ne,  
Welat li ser navê me lê em tê de bê cî nel..

Dewlemendêñ polperest tîm tîm dixwin matê me  
Paşdemayî belengaz, tev bê xwedî dixwin ew.

Xebata me kara wan, em rencberêñ dîza ne,  
Berêñ rezan dixwin ew, em payvanê reza ne...

Ev xwêdana milêñ me tê, ji wan re dîki zêr.  
Heta şiyar nebin tîm ew li jor û em li jêr.

Şiyar dibin hin bi hin em bi zorê dibin yek,  
Hindik maye bîşkêñin serê axê serê beg.

Jî bo me re bimêñin ev qas gund û dexl û av,  
Kes, nikari xelas bi bi gotin û kavelav,

Divê hînik dijwari di vê rê de bibêñin,  
Yanî em ci bîçêñin, em ê wî zû hilêñin

Hevalêñ me li her der, ji xwe geleñ dan kuştin,  
Heta ax û av û mal hemî ji bo xwe hiştin,

Di vê rê de em nebin weke şêr û weke mîr,  
Ev pembû û ev genim ji bo we re dibin zêr.

Gundêñ me ji xweş dibin, dibin qesr û ronahî  
Xwendegah û sinema, hemî av û şinahî...

Ev hasin û terekotor tev de dibin moiê me,  
Îdi nabîn gêj û kor pîr xweş dibî halê me.

Bî serbestî, dîlxwesi bikin kar û barê xwe  
Mîr û jîp û keç û kur rûgeş herin karê xwe.

## HEYVPEYVİNEK

**BÎ M. EMIN BOZARSLAN**

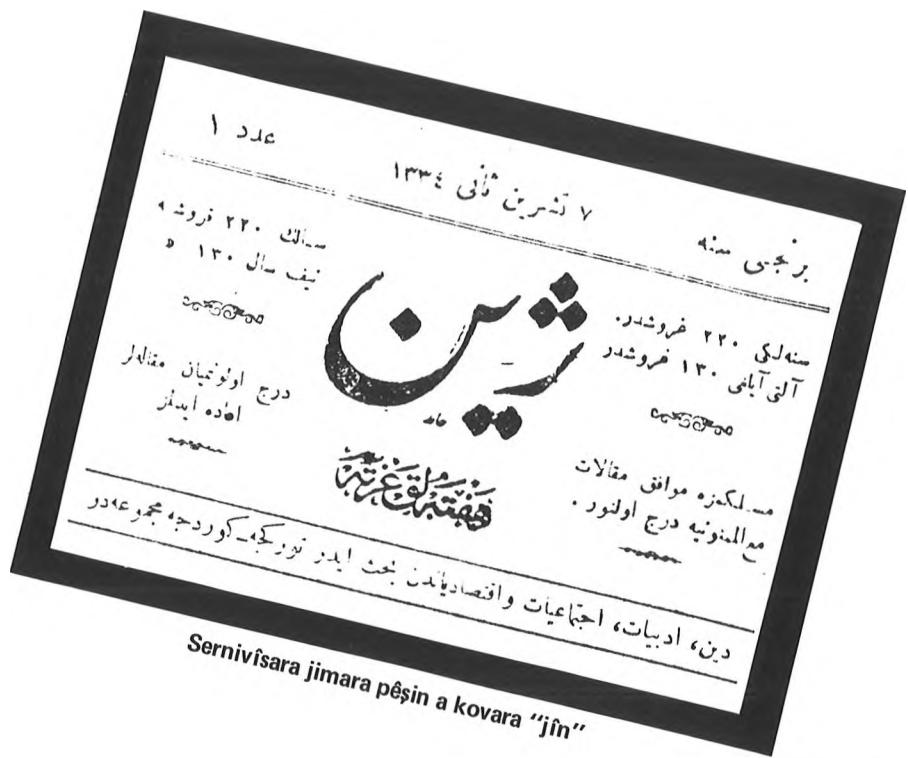
**RE KOVARA JÎN JÎ**

**NÜ VE DERDİKEVE**

Me bîhistibû ku nivîskarê Kurd  
M. Emin Bozarslan ji mêt ve li ser ko-  
vara "Jîn" dixebeitê, wê ji tîpêñ Erebî  
werdigerine tîpêñ Latinî û ji çapê re  
amade dike. Dema Bozarslan di heyva  
Elûnê de hat Brukselê me li ser kovara  
"Jîn" û li ser xebata wî li ser wê ko-  
varê hevpeyivînek pêra kir. Em vê hev-  
peyivînê ji xwendevanêñ Têkoşer ra  
pêşkêş dîkin.

**Pîrsuár:** Em dizanîn ku Tu ji mêt ve  
li ser kovara "Jîn" dixebeitî. Gelo Tu  
karî derheq wê kovarê da hin haydarî  
(înformasyon) bîdî me?

**Bersiv:** Kovara "Jîn" salêñ 1918-19' an  
an li Tîrkiyê li bajareñ İstanbul der-  
ketîye. Wê demê rîxiştina Kurdan "Ko-  
mela Pêşketîna Kurdistan" (Kürdistan  
Teali Cemiyeti) di xebatê da bûye. Ko-  
vara "Jîn" ji organa neresî ya wê ko-  
melê bûye. Kovar 25 jîmara derketîye.  
Tariixa jîmara pêşin 11/7/1918 ye, ta-  
rîixa jîmara paşin ji 2/10/1919 ye.  
Pîstê wê tarîxe kovar hatîye girtin,  
nûsxên wê yêñ ku ketîne desten eskar  
û polisên Tîrkan gişt hatîne şewitan-  
din û tunekirin. Qasê ku ez dizanîm,  
yek berhevokek (koleksiyon) tenê ji  
kovarê xilas bûye û li Tîrkiyê li ci-  
yekî hatîye parastin. Min ev berhevo  
çend sal berê bi destê xwe xist. Di vê  
berhevokek da her 25 jîmaren kovarê ji  
ci girtine. Dema min ev berhevo bi  
destê xwe xist, min biryar da ku ez wê  
ji nû ve çap bikim û ji xwendevanêñ  
Kurd re pêşkêş bikim. Lê belê, çawa ku  
hun dizanîn, dema "Jîn" derketîye tî-  
pêñ Erebî hatîne bikaranîn. Ji ber wê  
yekê "Jîn" ji bi tîpêñ Erebî hatîye  
çapkirin. Belam xîro, xasma li Kurdistana Tîrkiyê kêm



mirov bi tîpêñ Erebî dizanin. tger mirov "Jîn" wisa bi tîpêñ Erebî çap biki ra, ji Kurdistana Jorîn hema hema tu kesî nedikarî wê bixwîne û jê mefadar bibe. Ji ber vê yekê, diva ku kovar ji tîpêñ Erebî bê wergerandin bo tîpêñ Latînî, da ku hemî Kurd bikarin wê bixwînin û jê mefadar bibin. Ji bo ku herkes bikare "Jîn" ê bixwîne û têbigîje, min her 25 jîmarêñ wê ji tîpêñ Erebî wergerandin tîpêñ Latînî.

Pîrsyar: Gelo kovara "Jîn" bi kîjan ziman derketîye?

Bersiv: "Jîn" bi Kurdi û Tirkî derketîye. Kurdiya wê ji bi her du zaranê Kurdi yê sereke Kurmancî û Soranî ye. Kurdiya wê sade ye û xwes tê famkirin. Lî her çî nivîsar û helbest û wd. (weki din) ên ku bi Tirkî di kovarê de derketine, hemî bi Tirkîya we demê, yanî bi zimanê "Osmani" hatine çapkirin. Zimanê Osmani ji zimanekî wisa bûye ku ji çend zimaninan, ji Tirkî, Kurdi, Erebî û Farisi pêkhatîye. Ji ber vê yekê, xwendin û têgihiştina wan nivîsar û helbest û wd. ên ku bi zimanê Osmani di "Jîn" ê da derketine ji bo xwendevanen iroyîn û sibeyîn ji gelek zor e, tewr bêmikûn e. Ji bo ku xwendevanen iroyîn û sibeyîn ji bi hêsanî bikarin wan bixwînin û têbigîjin min ew nivîsar û helbest û wd. ên bi zarê Osmani ji gîst wergerandin Tirkîya iroyîn. Bi vî awayî, xebata min li ser "Jîn" ê, di eslê xwe da bû du xebat: Yek, wergerandina eslê kovarê ji tîpêñ Erebî bo tîpêñ Latînî; didu, wergerandina nivîsar ï helbest û wd. ên Osmani ji wî zimanî bo Tirkîya iroyîn.

Lî belê, digel ku min "Jîn" werge-

rand tîpêñ Latînî ji, ez dê jîmarêñ wê yêñ orîjînal ên bi tîpêñ Erebî ji bi wergeranen wê yêñ bi tîpêñ Latînî ra çapbikim. Ji bo ku jîmarêñ kovarê yêñ orîjînal bi xwe belge û wesîqe ne û ji 64 sal berê ji me ra mane, divê ku em wan vejînîn, bi awa û şekl û tîpêñ wan bigîhînin xwendevanen iroyîn û sibeyîn. Dema ku kovar ji nû ve bê çapkirin, kesen ku bi tîpêñ Erebî bîzanîn dikarin orîjînalên wê bixwînin, kesen ku bi tîpêñ Erebî nîzanîn ji dikarin wergeranen wê yêñ bi tîpêñ Latînî bixwînin.

Pîrsyar: Em dizanin ku berî qedexekirina zimanê Kurdi di sala 1923'an da hin nivîskar û hozanen (şair) Kurd hebûna. Gelo kîjan ji wan nivîskar û hozanan di "Jîn" ê de nivîsîne?

Bersiv: Belê, wê demê hin nivîskar û hozanen Kurd derketine. Ji ber ku zimanê Kurdi ne qedexekirî bîye, wan nivîskar û hozanan eserên xwe bi serbestî çap û belav kirine. Gelek ji wan nivîskaran, di kovara Jîn da ji nivîsaren rûmetgiran nivîsîne. Her weha, hin hozanen Kurd ên hêja ji rûpelên wê kovarê bi helbesten xwe yêñ rûmetbilind xemilandine û ji bêjeyê (ledebîyata) Kurd ra mîrasake hêja histine. Ez dikarîm navêñ hin nivîskar û hozanen "Jîn" ê li vir weha rêz bikim:

Hozanê marşa Kurdi ya netewî "Newroz" Pîremerd (bi navê Tewfîqê Silêmaniyê), zanayê Kurd Xelîl Xiyâli (bi navê Kurdiyê Bedlîsi nivîsiye), şehîdê Kurd Kemal Fewzi, Evdîrehîm Rehîm, Hîlmîyê Siwerekî, Law Resîd, Qazîzade Mistefa, Yamulkîzade Evdilezzîz, Memdûh Selîm (paşê rîexistîna "Xoybûn" saz kîriye), İhsan Nuri (pa-dumayî li rûpelê 18 an

sê, sala 1929'an bûye serekê soreşa Agiriyê), Kamran Altı Bedirxan, Zaxoyî, Mîrzayê Cizîrî, Mihemed Mîhri...

Hin ji van nivîskar û hozanan bi Kurdi, hin ji wan ji bi Tirkî nivîsi-nê. Ji bîl vana, hin helbesten hozanen Kurd ên berîn wek Xanî, Melayê Cizîrî, Haci Qadirê Koyî, Sîyahpûş û Nalî ji di "Jîn" ê da derketine.

Pirsyar: Xebata Te li ser kovara "Jîn" kenge dest pê kir û niha di çi gehînekê (merheli) da ye?

Bersiv: Min di destpêka payîza 1979'an da dest bi xebata li ser "Jîn" ê kir. Xebata min li ser kovare sê sal dom kir. Her wek ku min berî niha ji got, min carek hemî jimaren kovare ji tîpên Erebî wergerandin tîpên Latînî, carek ji min nivîsar û helbest û wd. ên bi zimanê Osmani wergerandin Tirkiya nû. Ev xebat temam bû. Pîstê vê xebatê ji min ji bo kovare 110 rûpel pêşepeyv (pêşgotin) nivîsi. Di pêşpeyvê da min ne ku tenê kovara "Jîn" da naskirin, lê herweha min tevgera rizgarîxwazîya Kurd a wê demê û xebata Komela Pêşketina Kurdistanê (Kürdistan Teali Cemiyeti), siyaseta wê, ideolojîya wê, serketina wê, şasi û xeletiyê wê ji tehlîl kirin. Min ev pêşepeyva xwe bi Kurdi nivîsi, paşê ji min wergerande Tirkî, ew ji bû 110 rûpel. Herdu pêşepeyv, bi peyveke din pêşpeyva Kurdi û wergerana wê ya bi Tirkî dê di destpêka cildê pêşin ê "Jîn" ê da bêñ çapkiran.

Erê, xebata min li ser kovare temam bûye. Lê belê, heta ku temamê kovare bê çapkiran û belavkirin ji ezê pê mijûl bim.

Pirsyar: Te got ku pêşepeyv dê di cildê pêşin da derkeve. Gelo dê "Jîn" bibe çend cild.

Bersiv: Temamê kovare digel jimaren orijinal û digel pêşepeyvîn Kurdi û Tirkî, bi texmin wê li dora 1500 rûpeli be. Derxistina pirtûkeke weha stûr di yek cildeki da hem pîrr bûha dibe mal û kirîna wê ji bo xwendevanen pîrr zor e, hem ji ber stûrîya wê bikaranîna wê bêkeys dibe. Ji ber vê yekê, em'ê "Jîn" ê bikin pênc cild. Di her cildeki da dê pênc jimare cî bigirin. Jimaren orijinal dê li alîyê ras-tê, wergeranen jimaran ên bi tîpên Latînî ji dê li alîyê şepê cî bigirin. Cildê pêşin, ji ber ku pêşepeyv ji tê da ye, dê li dora 500 rûpeli be, lê her çar cildên din, her yek ji wan wê li dora 250 rûpeli be.

Pirsyar: Kovara "Jîn" dê kengî derkeve ?

Bersiv: Min bi pirtûkxaneke Swêd ra peyman çêkirîye û min heqê çapkirina "Jîn" ê daye wê pirtûkxanê. Li gora peymana me, pirtûkxane dê salê cildeki

"Jîn" ê çap bike û derxe. Wan, dest bi rîzkirina (dizgi) cildê pêşin kiriye. Ez hêvîdar im ku heta destpêka buharê cildê pêşin temam bibe û bê çapkiran û derkeve pîyasê. Cildê diduyan ji di destpêka sala 1984'an da derkeve. Bi vî awayî salê cildek dê derkeve û temamê kovare heta destpêka sala 1987'an dê temam bibe. Lê belê, eger cildê pêşin baş û zû bê firotin, hingê çapxane ji bo çapkiranina cildê diduyan salekê napê, wê cildê diduyan zâtir derxe. Ew ji dimîne li ser xîretxa xwendevanen xwendevanen çigas xîret bikin, û cildê pêşin zû bikirin, sensê derketina cildê din ewqas zêde dibe û îmkana derxistina wan cildan bi lez ewqas pîrr dibe. Ez hêvîdar im ku xusîk û birayen Kurd, xîret bikin û cildê pêşin zû bikirin û îmkana lezandina derxistina cildê din bi xwe amade bikin. Ev xîret, di eslê xwe da wezîfe ya. Lewra "Jîn" kovara me ye, mîrase ke gewre û hêja ye ku ji 64 sal berê ji me ra maye. Hem ji alîyê siyasi ve, hem ji ji alîyê çandî û bêjeyî (ledebî) ve "Jîn" xezîneke giranbuha ye. Ew xezîne heta nuha vesari maye. Ez nuha wê xezînê derdixim û ji gelê Kurd ra pêşkêş dikim. Dîvê ku em hemî xwedîti li vê xezîna xwe bikin û dema derkeve rojek zâtir em bikirin, bîxwînin, belav bikin, bidin xwendin û ji nas û dosten xwe ra wê tewsiye bikin.

Di bernama (programa) min da wergerandin û çapkiranina her sê kovaren Kurd ên din, "Rojî Kurd", "Hetawî Kurd" û "Kurdistan" heye. Ew ji gelek hêja û rûmetbilind in. Eger "Jîn" li gora ku ez hêvî dikim belav bibe û rûmeta xwe di nava xwendevanen Kurd da bibîne, hingê ez'ê li ser wan kovaren din ji bixebeitim û wan ji ji tîpên Erebî wergeranîm tîpên Latînî û derxim. Bi vî awayî, reza kovaren ku di destpêka sedsalâ 20'da derketine wê temam bibe û ew hemî kovar dê têkevin destê xwendevanen Kurd; xwendevan û şoresgeren Kurd wê derheq xebat û têkoşîna rizgarîxwazîya Kurd a wê demê da ser-wext bibin û ji wê xebatê haydar bibin. Herweha, hem ew kovaren ku di eslê xwe da ji pêşîyen me û mezinên me mîras mane, ew'ê ji mirinê û windabûnê xîlas bibin û vejîn; hem ji ew mîrxasên Kurd ên ku wê demê ji bo doza azadîxwazî û rizgarîxwazîya netewê Kurd xebitîne, wê navê wan ji nûve di nava gelê Kurd da bê zanîn, bi peyveke din, wê bi navê xwe di xebata Kurdayetîyê ya îroyîn da ew ji cîyê xwe yê bi şeref bigirin.

Wek ku min li jor ji got, ev ji li ser xîretxa xort û keçen Kurd dimîne. Ez hêvîdar im ku em hemî vê xîretê nîşan bidin.

# ZANEYÊ MEZİN

## DR. İSMAİL BEŞİKÇİ

### DI ZİNDANËN

### TURKIYE DE.

Wek tê zanîn, li Turkîyê û Kurdistana Bakûr bi hezaran kesên demokrat, we latevîn, pêşveru û zana di bin zilm, zorbetî û îşkenceyên wehşen Turkîyê de ne. Yek ji wan girtîyan jî mamostanê zana Dr. İ. BEŞİKÇİ ye, ku ew bi salan şerrê mêtîngehkaran dike û rastîyê di bin her şerti de bê tirs dibeje.

Dr. İ. Beşikçi, merivê zanistîyê ye. Ji rastîyê biqast dendikeke biçuk ne veqetîye. Wî tim û tim şerrê tirşikçiyên ku bi navê zanistîyê di zanîngehan de, serkundirêni bi navê profesortîyê, di bin ala zanistîyê de kir û ew bi navê zanistîyê derwîn derxistin.

The Authors League of America,

## Australian writers' guild



Ev name û telgrafên jorf yê yekîftî û komelîn nivîskaran, Amnesty International û hêzên demokrat ji bo azadîya Dr. İsmail Beşikçi ji karbîdesten Turkiyê re hatine şîyandin.



Dr. İSMAIL BEŞİKÇİ di girtîxana Adapazarı da, sala 1980

Iro ew di zîndanan de ye, lê şerrê ku wî vekîr wek mezrebekî di ser serê wan serkundirêni tirşikçî re digere. Karbîdesten Turkîyê ji Dr. İ. Beşikçi ditirsin. Loma ew avêtin zîndanan. Ji sala 1971 û virde bi mahkeman, îşkencan û girtîgehan dixwazin wî bitirşînin. Lê gi mixabe ye ku ew mêtîngehkar bi rûyêne xwe yêñ lewîti nikarin rastîyê hûnda bikin. Ew nikarin bi deruyêne xwe rastîya ku Dr. İ. Beşikçi li meydâne dideyne çewt derxin. Serkundirêni şovenîst ku bi navê profesortîyê îdeolojîya resmî, ku faşîst e, nîjadparêz e, zorbetî ye nikarin li hemberê rastîya BEŞİKÇİ bisekinin. Ew îdeolojîya resmî ya dewleta Turkîyê Kemalîzmê mahkûm dike. Loma ew kes di girtîgehêni Turkîyê de ye. Loma wî kestî îşkence dikan.

Ji bo Dr. İsmail Beşikçi azad bibe ji welatên rojava name û telgraf tên ni vîsandin. Ev name ji bo karbîdesten faşîst re ne. Ev namê wan kesan, dijminê zanistîyê, dijminê rastîyê protesto dikan. Ev name alîyê Beşikçi di hemberê dewleta zorbe a faşîst de, di hemberê Kemalîzmê de digirin. Ev barê hemî kesê bître wer e. Em tev li pişta rastîyê bin û ji bo azadîya Dr. İ. Beşikçi bixebeitin.



## M. EMİN BOZARSLAN'DAN BİR ŞİİR

KULİLKÊN ME MEPERÇİQİNİN (x)

M. Emîn BOZARSLAN

Kulîlkên me jî hene  
gawa ku yên we hene  
Kulîlkên me jî xweşik in  
wek ên we  
Me divê kulîlkên me jî  
kulîlkên me yên sor û sipî û zer jî  
reng bidin hev wisa ges, wisa xwes  
li ser mîrgêne me yên kesk

Em dixwazin kulîlkên xwe jî biçfinin  
di baxçê cîhanê da  
û cîhan temaşa kulîlkên me jî bike  
Em dixwazin kulîlkên me jî  
bejn bavêjin  
li tenîsta kulîlkên we  
Lê hun naxwazin  
Hun dixwazin biperçiqînîn kulîlkên me  
û hun diperçiqînîn jî tim û tim  
kulîlkên me yên sor û sipî û zer  
li ser mîrgêne me yên kesk  
Çima?  
Çima hun diperçiqînîn kulîlkên me  
we ha bi hovîti û dijminayî?

Lo loooo!  
Lo zalimno, hovnoooo!  
Meperçiqînîn kulîlkên me  
Ew ji bo me ne  
Ew ji bo zarûkêne me ne  
Ew ji bo hemî mirovan in  
li hemî cîhanê  
Tewr ew ji bo we ne jî  
ku hun bizanin  
Lê hun nizanin  
Ez çi bikim loooo  
Ji bo ku hun bizanin  
Ji bo ku hun bizanin  
çî bikim ez loooo!

(x) "Kulîlk" di vê helbeste da sembo-  
lên ziman û çand û bêjeyê Kurdt ne,  
ku li Kurdistanê hatine qedexekirin.

### CİGNEMEYİN CİCEKLERİMİZİ (°)

Bizim de ciceklerimiz var  
Sizin gibi ciceklerimiz  
Bizim de güzeldir ciceklerimiz  
sizinkiler gibi  
İsteriz ki bizim ciceklerimiz de  
kirmizi, beyaz, sarı ciceklerimiz de  
acsin renk-renk, öyle canlı, öyle alimli,

Biz de istiyoruz ekelim ciceklerimizi  
dünya bahçesinde  
Ve seyretsin dünya bizim de ciceklerimizi  
boy atsınlar  
Ama siz ciceklerinizin yanısına  
Cignemek istemiyorsunuz  
Ve de cigniyorsunuz ciceklerimizi siz  
kirmizi, beyaz, sarı ciceklerimizi  
yesil cimenliklerimizde  
Neden? Neden cigniyorsunuz ciceklerimizi  
böylesine yabanice ve de düşmanca?

Lo loooo!  
Zâlimler, yabanîler loooo!  
Cignemeyin ciceklerimizi  
Onlar bizimdir  
Cocuklarımız içindir onlar  
Ve tüm dünyadaki  
Hatta onlar sizin içindir onlar  
Ama anlayamıyorsunuz siz  
Ne'yleyim ben loooo  
bunu anlamamanız için!  
Bunu anlamamanız için!  
Ne'yleyim ben loooo!

(°) Buradaki "cicekler" Kurdistan'da  
yasaklanmış olan kurd dilini, edebiyat  
ve kültürünü simgeliyor.

